

Autor: Richard J. Herbert

Jednou za uherský rok dojde ve světě vydávání knih k zázračné události, spadající do jedné ze dvou následujících kategorií: 1) buď k vydání v každém ohledu dokonalé knihy; nebo 2) vydání díla, jenž je v každém myslitelném slova smyslu zcela bídné. V podobě sbírky Crystal Blantonové, Taylora Ellwooda a Brandy Williamsové *Bringing Race to the Table: Exploring Racism in the Pagan Community*, se 21. století dostává krystalického příkladu oné druhé kategorie – sborníku, jenž by klidně mohl ztělesňovat platonskou formu Špatné knihy. Jelikož by jeho téma – tedy rasismus v současném pohanství – mohlo čtenáře Counter-Currents zajímat (částečně i proto, že se samotné C-C jedné kapitole objevuje) 1], pojďme se na tuto úžasně špatnou knihu podívat podrobněji.

Překrucování historie: jeden ze způsobů, jak napravit a vykoupit „křivdy“ způsobené barevným bělochy i institucionálním rasismem.

Od prvního odstavce se kniha nijak netají svou naprostou absurditou. Místo úvodu jsme vystaveni neohrabaně formulovanému a naformátovanému zaříkávání k Maye Angelouové, Rose Parksové, Martinu Lutheru Kingovi Jr. a Harriet Tubmanové. Doslovná citace tohoto zaříkávání ukazuje jak absurdní obsah, tak lajdáctví editora – v typografické oblasti i v pohrdání řádnou interpunkcí – tak typické pro tento svazek:

NA VÝCHODĚ, MÍSTĚ NOVÝCH ZAČÁTKŮ, VĚDĚNÍ, A VÝCHODU SLUNCE. VOLÁME TEBE MAYO ANGELOUOVÁ, VZÝVÁME TVÁ MOUDRÁ SLOVA, TVOU VÝŘEČNOST, TVOU MOUDROST, TVOU TVOŘIVOST. PROVÁZEJ NAŠE SLOVA, KTERÝMI ODHALUJEME NAŠE SRDCE A MYSLI A PODÍLÍME SE NA TOMTO POSVÁTNÉM DIALOGU. 2]

Tuto úvodní modlitbu doplňuje krátká esej editorky Crystal Blantonové, která udává tón definicí „rasismu“, táhnoucí se jako červená nit napříč celým dílem. Blantonová se drží sociologického chápání rasismu posledního půlstoletí prohlášením: „rasismus není, ani nebyl nikdy (sic) jen otázkou předsudků člověka ohledně rasových odlišností.“ 3]. Namísto toho je Blantonovou viděný rasismus ve své povaze institucionální i strukturální. 4] Přestože uznává, že „otevřené formy rasismu (...) jsou na ústupu“, bylo by „iluzí domnívat se, že rasismus přestal být jedním z významných problémů Spojených států.“ 5] Aby Blantonová udržela svůj narativ

nového, neviditelného rasismu – nahazujícího rasismus starý, viditelný – při životě, uchyluje se k **teorii mikroagresí** 6]. Tím dokáže Blantonová přetavit něco tak zdánlivě nevinného, jako předpoklad bílého pohana, že černý pohan uctívá africká božstva, v důkaz institucionálního rasismu. 7] Co se analýzy institucionálního rasismu v dnešní pohanské komunitě týče, uzavírá Blantonová, že „eurocentrické konstrukce pohanské komunity vedou ke struktuře překrývající se s obrazem celé společnosti,“ což vede ke vnucení bílé „nadkultury“, systematicky „periferizující“ barevné „a definující systém privilegií, který činí z eurocentrického myšlení primární vzorec.“ 8] Právě toto pojetí rasismu – jako neznatelného, často neúmyslně a nevědomky projevovaného institucionálního a strukturálního prvku moderních západních společností – obecně formuje rámec následné debaty o rase v této knize.

První část knihy „Zkušenosti nebílých /v originále **people of color**, pozn. DP/ s rasismem“ (str. 23-82) se skládá z devíti esejí sepsaných pohany různých barev o jejich zážitcích s rasismem vně i uvnitř sociálního vymezení pohanské komunity. Účelem této sekce se zdá být především nabídnout těmto autorům prostor k popisu rozmanitých mikroagresí, kterým čelili ze strany ostatních pohanů a vyčinit bílým pohanům za jejich necitelnost k utrpení nebělošských pohanů.

Proto se nám dostává nářků nad zastřelením Michaela Browna v missourském městě Ferguson z roku 2010 9]; bizarního tvrzení, že zrušení části 5 Zákona o volebním právu (**Voting Rights Act, 1965**) z roku 2013 je pro pohany otázkou nejvyšší důležitosti 10] a pubertálního stěžování černého pohana, který se necítí dostatečně „zastoupen“ v New Age obchodech, jelikož ve většině z nich hraje z přehrávače Enya a nikoliv Tupac. 11]

Jednotlivým prvkem takřka všech počinů této kapitoly je však narativ, že bílí pohané se zájmem a interakcí s náboženskými praktikami barevných národů dopouštějí kulturního aropriace (v klasifikaci **Richarda A. Rogerse** se bílí pohané zřejmě dopouštějí „kulturního vykořisťování“, pozn. DP). Lilith Dorseyová, mulatská vyznavačka **Vodou**, vzpomíná na pokus „nezasvěceného“ bílého pohana „ukrást (její) náboženství“ snahou podílet na náboženských rituálech, na což podle ní neměl „právo.“ 12] Podobně Janet Callahanová, pohanská příslušnice lakotského kmene **Oglala**, píše, že „nedokáže ve (svém) srdci nalézt schopnost podílet se na něčem, co si nárokuje pochopení (jejich) lakotských předků bez jakéhokoliv kontaktu s nimi“ – čímž v zásadě vylučuje lidi bez přímé zkušenosti lakotského původu a kultury z podílení se na lakotských náboženských obřadech. 13]

Skutečnou *coup de grâce* však zasazují kapitoly sepsané Cecily Loy Willoweovou a Bethie Jelen Vanderyachtovou, které přináší dokonalé příklady schizofrenických náhledů na rasu a náboženství, tak typických pro liberálnější výspy současného pohanství. Wiloweová zastává pozici, kritizující „bělošské pohanské spojence“ za to, že slouží „jako předvoj kulturní aropriace,“ 14] a poznamenává, že specifické náboženské tradice mnoha menšinových skupin „nejsou přístupné cizincům – a tak by to mělo zůstat“ 15]. Tato podpora pro etnickou exkluzivitu domorodých náboženských tradic je následně postavena do ostrého kontrastu s důrazným odporem k „neonacistické sektě severských pohanů“, kteří nedovolují účast lidem neevropského původu. 16] Skutečně – pro Willoweovou není „nic děsivějšího“ než představa, že by se bílí pohané „ponořili do svého bělošství“ omezením svých

náboženských výrazů na praktiky a víru svých bílých předků a vymezení okruhu účastníků svého kruhu pouze na bělochy. 17]

Tento dvojí standard - kdy zůstává pro barevné pohany naprosto přijatelné uchovat si své etnické tradice ve výlučném vlastnictví etnických skupin, z nichž vycházejí, ale zcela nepřijatelné pro bílé pohany přistupovat k vlastním původním tradicím se stejnou mírou exkluzivity - je pro současné pohanství zcela typický. Zvláště zajímavé je kapitolou Willoweové ztělesněné - také zcela typické - pohrdání zjevným pokrytectvím popsaného postoje. Skutečně - než aby snad autorka volala po jakémkoliv *skutečném* rovném zacházení v rámci pohanství, využívá své platformy k výzvě k zavedení pozitivní diskriminace v pohanských publikacích a pořádání akcí coby způsobu „oběti“ bílých pohanů svým barevným souvěrcům 18], jako cestu k napravení „nadměrného zastoupení bílých hlasů na pozicích autority.“ 19] Podle ní lze tento „problém“ vyřešit banálními opatřeními typu odkazů na články sepsané nebělochy, jejich zvaním na weby coby hostujících bloggerů nebo přepuštěním pozice hlavního řečníka na shromážděních a podobných akcích. 20] **Tímto způsobem odhalujeme liberální pohanství coby dokonalé zrcadlo širší liberální společnosti, kde příslušníci menšin volají po zvláštním zacházení za účelem napravení údajných křivd, a zároveň vyznávají ideologii, umožňující jim dopouštět se přesně toho druhu diskriminace, který shledávají u bělochů tolik odporným.**

Druhá část knihy, „Historický a mytologický rasismus“ (str. 83-166), představuje rozmanitější počín barevných pohanů a jejich bílých pohanských „spojenců.“ Jedním z vytěžovanějších témat této části je nářek bílých pohanů nad vlastním běloštvím a snahy nalézt způsoby, jak alespoň nějak napravit a vykoupit „křivdy“ způsobené barevným bělochy i institucionálním rasismem, který dle nich stále vládne Západu.

Dokonalým příkladem budiž kapitola Zacka Andersona „Skrytý král: Bělošské privilegium v Thelemě,“ zabývající se autorem vnímaným všudypřítomným rasismem v thelemských komunitách. Anderson začíná velice vypovídajícím autobiografickým popisem, kdy nám prozrazuje:

Jsem bílý Euro-Američan, z rodu kolonialistických agresorů a okupantů ukradené domorodé půdy, spotřebovávající původní zdroje a využívající sociální a ekonomický systém, vytvořený ke zvýhodňování lidí jako já na úkor všech ostatních. (...) Asi bych měl zmínit, že nejsem „normální“ běloch. Jsem z ghetta; mí nejlepší přátelé z dětství jsou černoši, většinu z těch současných tvoří ne-běloši a většina lidí v naší čtvrti i škole byli černoši. Poslouchám černou hudbu, sleduju černé filmy a moje každodenní angličtina a způsob řeči nespadá do kategorie „standardní americká angličtina.“ Mí rodiče jsou političtí aktivisté, kteří mi vštěpovali antirasistické hodnoty. Necítím žádnou příslušnost k bělošské kultuře, přinejmenším ne dobrovolně! Proto mi přijde zajímavé, že jsem se připojil k tak bolestně bělošskému společenství. 21]

Vidíme takřka dokonalou karikaturu stereotypního liberála šířaného bělošskou vinou: zároveň zahanbeného svým bělošstvím a okouzleného kulturními symboly cizí rasy, o jejíž napodobení usiluje.

S tímto mentálním obrázkem autora se následně dočítáme o jeho obtížích a strastech doprovázejících členství v přední thelemistické organizaci **Ordo Templis Orientis**. Anderson se dělí o příběh svých pokusů kázat členům této „bolestně bílé“ organizace o tom, jaká „je AmeriKKKa rasistická říše vybudovaná na otroctví a genocidě,“ a že oni sami „osobně těžší z rasistického systému,“ v němž „on není vítán.“ 22]

U popisů jeho trápení zaujme především jeho naivní úžas nad tím, že se při vstupu do organizace, která – jak sám přiznává – nesdílí jeho názory (jež se pokoušel členům vnutit) na otázky spojené s rasou, setkal s čímkoliv jiným než vřelým bratrským společenstvím. Takové chování se zdá být pro moderní pohany typické: antirasističtí aktivisté se 1) vědomě připojí ke skupině, již považují za hraničně „rasistickou“, 2) se pokusí tyto skupiny od základů proměnit, aby si 3) mohli hlasitě stěžovat na špatné zacházení po nevyhnutelném neúspěchu o změnu směřování skupin. Podobný vzorec těká mezi narcisistickou poruchou osobnosti a prohnane vypočítavou taktikou k diskreditaci cílených skupin.

Další kapitolou z této části, která si zasluhuje zvláštní zmínku, je esej Amy Haleové „Marketing ‚Rad trad‘: Rostoucí vzájemné působení pohanství a Nové pravice,“ zabývající se propojením četných novopohanských proudů s těmi Nové pravice – především radikálním tradicionalismem. Vystudovaná archeoložka Haleová v současnosti přednáší humanitní vědy na sanfranciské Golden Gate University a jako jedna ze dvou autorek s doktorátem (tou druhou je Carla-Elaine Johnsonová, která přednáší angličtinu na Augsburg College v Minneapolisu) se řadí k několika přispěvatelům z akademického prostředí. Článek Haleové se asi nejvíce z celé knihy blíží standardu kvalitní akademické práce, přestože v některých klíčových oblastech – v první řadě historiografii zkoumaných směrů – poněkud pokulhává. Navíc se tato autorka zabývá svým subjektem z pozoruhodně neutrální a agnostické perspektivy, když jí mnohem více než polemika či případná apologie zajímá popis kontaktů a spojení novopohanství s radikálním tradicionalismem.

Při popisu současné scény Haleová nikoliv bez zajímavosti poznamenává, že **Counter-Currents** a **Arktos Publishing** se etablovaly coby důležité ústřední body tohoto splývání pohanské Nové pravice. Dodává, že „explicitně novopravicové a k bílému nacionalismu se hlásící Counter-Currents publishing není do té míry specificky orientováno na pohanské a esoterické komunity jako Arktos,“ přesto však oslovuje „i pohany, nabízí pohanské materiály jako časopis **TYR** a vydalo knihy pohanských autorů jako Collin Cleary.“ 23] Haleová následně uvádí konkrétně publikaci manifestu Michaela O’Meary *Toward the White Republic* jako důkaz, že Counter-Currents „aktivně prosazují jak metapolitické, tak revolučnější řešení.“ 24]

Zasazuje to do svého kombinovaného narativu, podle něž se zároveň jak „pohané a ezotericisté“ ukazují být „velmi aktivními při propagaci a šíření myšlenek Nové pravice“, tak „se aktivisté Nové pravice pokoušejí prosazovat tyto myšlenky mezi pohany.“ 25] Dospívá k závěru, že ve svém vzájemném vztahu nejsou ani radikální tradicionalismus ani

novopohanství zredukovány na funkci druhého, ale spíše oba slouží – střídavě – jako přístupová stezka jednoho k druhému a naopak. S větším množstvím důkazů tohoto závěru a podrobnější historické analýze zkoumaných proudů *mohla* vzniknout velice kvalitní práce. Jelikož však nebyly kapitoly knihy recenzovány a jejich editorům scházela schopnost tento procedurální nedostatek vynahradiť, zůstává esej nedostatečná.

Třetí a poslední část díla nese podtitul „Jaké to je být spojencem“ (str. 167-252) a tvoří jí soubor esejí sepsaných směsicí bílých a barevných pohanů na témata obecně související s tím, jak se mohou bílí pohaní stát „spojenci“ svých bílých protějšků. Společného jmenovatele těchto kapitol představuje fakt, že takřka všechny přinášejí dlouhý seznam současných „hříchů“ bílých pohanů ve vztahu k barevným a výčet změn potřebných k tomu, aby bylo docíleno antirasistické vize „korektního“ vztahu.

Kalibr lidí poskytujících tyto „rady“ se různí od tak „rozmanitých“ jedinců jako Xochiquetzal Dutí Odinsdottir(ová?) – která sama sebe popisuje jako „vdanou, genderqueer, queer, perverzní, poly, pohanskou, jako-ženu-se-prezentující, AFAB (angl. akronym pro „při narození určena jako žena“, pozn. DP), mexicko-americkou, nižšího socioekonomického původu, osobu dělnické třídy“ 26] – až po ty jako Shauna Aura Knightová: svými slovy „bílá, heterosexuální žena a v podstatě fyzicky běloška.“ 27]

U bělochů v této části nacházíme podobnou sebenávist jako v přechodí sekci, ztělesněnou tvrzením Kat Bailyové: „Nikdy jsem se ve své bílé kůži necítila pohodlně.“ 28] Podobně jako výše popsany plán Willoweové na pozitivní diskriminaci v rámci pohanských blogů a pořádání událostí, odráží i mnohé z návrhů třetí části sborníku *Bringing Race to the Table* nabízená řešení „problémů“ strukturálního rasismu v širší společnosti – a tak nahlízejí na pohanský svět jako na mikrokosmos uvnitř tohoto makrokosmu.

Konkrétní strategie jsou tedy tytéž otřepané fráze, opakované bojovníky za sociální pokrok už od 60. let. Odinsdottirová navrhuje vytvořit zvláštní prostor pro „marginalizované skupiny uvnitř“ už tak marginalizované pohanské komunity. 29] Od T. Thorna Coyla se dozvídáme, že musíme podrobit rozboru „způsoby, jakými může být naše subkultura poněkud méně inkluzivní,“ abychom se vyhnuli nevědomému pohoršení barevných pohanů *přílišnou* vstřícností k těm z bílých pohanů, kteří barevné pohany znervózňují (tedy rasově smýšlejícím pohanům). 30]

Kolem a dokola se nám v *Bringing Race to the Table* dostává sbírky „argumentů“ – pokud lze prázdnou rétoriku nepodpořenou empirickými důkazy ani pádnou logickou argumentací nazývat argumenty – podobného typu a kvality jako v každé druhé facebookové skupině vytvořené či ovládané levicovými pohany. Co tedy z této knihy činí pozemský obraz platonské ideje Špatné knihy? V tomto případě je celek více než jen sumou svých částí. I když je každá z kapitol – s výjimkou příspěvku Haleové – sama o sobě mizerně sepsaným i promyšleným kusem, celkový výsledek vyjevuje skutečné veledílo banální antirasistické absurdity.

Když odhlédneme od obsahu, samotné nedostatky technického provedení by knize zajistily ocenění za prachbídnu vydavatelskou činnost. V díle snažícím se prezentovat coby

akademický text se setkáváme buď s naprostým nepochopením – nebo neúctou – k vědecké metodě a pravidlům slušného psaní. V jaké světě se může například jevit přijatelné užít coby objektivní odkazy na témata sociální psychologie BuzzFeed a Wikipedii? 31]

Navíc – i pokud bychom ignorovali jak argumenty, tak vědeckou kvalitu a soustředili se výhradně na knížku coby tiskařský počin, selhává v každé představitelné kategorii stylistiky a edičních standardů. Text na mnoha místech mění uprostřed odstavce barvu i font 32], někde se záhadně zapomenulo na mezery mezi slovy, poznámky nezřídka začínají nesmyslnou diakritikou nebo nevhodným velkým písmenem 34] atd. Že se tři lidé, kteří dávali knihu dohromady, mají drzost označit se za „editory“, představuje samo o sobě vrchol absurdity. I ze zběžného pohledu na jedinou kapitolu až bolestně očividně vysvítá, že dokončenou knihu před uvedením na trh nikdo nezrevidoval. Pro čtenáře Counter-Currents však jsou (po)četná selhání a nedostatky knihy důvodem k radosti. Můžeme totiž přinejmenším doufat, že takto mizerně promyšlená, napsaná a provedená kniha odradí kritického čtenáře přinejmenším sama od sebe – když už ne od v ní propagovaných postojů. Upřímně řečeno, jen stěží se dovedu představit jakéhokoliv inteligentního čtenáře – bez ohledu na politické smýšlení – který by po přečtení tuto knihu komukoliv doporučil.

Crystal Blanton, Taylor Ellwood, and Brandy Williams, eds.
Bringing Race to the Table: Exploring Racism in the Pagan Community
Stafford, UK: Megalithica Books, 2015

Poznámky:

1] Hale, “Marketing ‘Rad Trad,’” str. 114–15.

2] Walker, “Bringing the Ancestors to the Table,” str. 11.

3] Blanton, “Understanding the Definition of Racism,” str. 14.

4] V moderní sociologii je institucionální rasismus zpravidla pojmán jako – přinejmenším v současnosti – striktně jednosměrný proces, jímž běloši působí na barevné. Viz např. Better, *Institutional Racism*: „Institucionální rasismus označuje ony vzorce, procesy, praktiky a opatření, fungující v rámci společenských institucí za účelem trvalé penalizace, znevýhodňování a využívání jednotlivců, kteří jsou příslušníky nebělošských rasových/etnických skupin“ (str. 11).

5] Blanton, “Understanding the Definition of Racism,” 15.

6] Pro obecnou současnou definici ‚mikroagrese‘ viz Sue, “Microaggressions, Marginality, and Oppression”: „Mikroagrese jsou každodenní slovní, nonverbální a environmentální křivdy, ignorování či urážky – úmyslné či neúmyslné – přenášející nepřátelské, pohrdlivé nebo negativní poselství adresátovi výhradně na základě jejich příslušnosti k marginalizované skupině“ (str. 3).

- 7] Blanton, "Understanding the Definition of Racism," str. 15.
- 8] Ibid., str. 16.
- 9] Spider, "Between the Worlds," 27. Autorka zde tvrdí, že po zastřelení tohoto zločince policistou Darrenem Wilsonem se její „křehká bytost sesypala.“
- 10] Vanderyacht, "Labels, Assumptions and Paganism," str. 63.
- 11] Taylor, "The Black Witch," str. 80.
- 12] Dorsey, "Beautiful Black, Wondering White, and Shady Grey," str. 41.
- 13] Callahan, "Native Appropriation," str. 46.
- 14] Willowe, "Derailing the Conversation," str. 67.
- 15] Ibid., str. 73.
- 16] Vanderyacht, "Labels, Assumptions and Paganism," str. 63.
- 17] Willowe, "Derailing the Conversation," str. 75.
- 18] Ibid., str. 76.
- 19] Ibid., str. 69.
- 20] Ibid., str. 76–77.
- 21] Anderson, "A King Concealed," str. 133.
- 22] Ibid., str. 138–39.
- 23] Hale, "Marketing 'Rad Trad,'" str. 114.
- 24] Ibid., str. 114–15.
- 25] Ibid., str. 115.
- 26] Odinsdottir, "Newly Revised List of Things I Wish White Pagans Realized," str. 169.
- 27] Knight, "Facilitating Inclusive Rituals and Events," str. 179.
- 28] Baily, "Removing My Color-Blind Glasses," str. 196.

29] Odinsdottir, "Newly Revised List of Things I Wish White Pagans Realized," str. 170.

30] Coyle, "Racism is a Pattern," str. 176.

31] Viz Knight, "Facilitating Inclusive Rituals and Events," str. 181: „Zahrnula jsem do svých zdrojů na konci tohoto článku i odkaz na článek na webu BuzzFeed a stránky z Wikipedie.“

32] Viz Spider, "Between the Worlds," str. 32; Theurer, "Ancestor Work and Anti-Racism," str. 145; Smith, "Racism, Heathenry, and Frith," str. 153.

33] Viz Willowe, "Derailing the Conversation," str. 72; Eysers, "Beyond the Pale," str. 158.

34] Viz Eysers, "Beyond the Pale," str. 158; Coyle, "Racism is a Pattern," str. 178

Recenze Richarda J. Herberta **Anti-Racism vs. Neo-Paganism** vyšla na stránkách Counter-Currents Publishing.